

Ársskýrsla og reikningur 2013

Aðalfundarfulltrúar KGSÍ á Hótel KEA, laugardaginn 12. maí 2013.

Kirkjugarðasamband Íslands

Maí 2014

Efnisyfirlit:

Skýrsla stjórnar KGSÍbls. 3 – 9

Aftan við skýrslu stjórnar eru:

- Fjárhagsáætlun KGSÍ 2014
- Bréf til innanríkisráðherra frá stjórn KGSÍ.
- Uppgjör 2013 frá Fjársýslu ríkisins.
- Ársreikningur KGSÍ og In Memoriam ehf 2013 (sjá efnisyfirlit þar).

Ársskýrsla KGSÍ 2013

1. Tekjur kirkjugarða landsins árið 2013

Framlag ríkisins til kirkjugarða landsins árið 2013 var brúttó kr. 924.900.000, þar af kr. 78.616.500 (8,5%) sem rennur í Kirkjugarðasjóð. Skiptingin er þessi:

Kirkjugarðasjóður	kr.	78.616.500
Umhirðusjóður	kr.	677.026.799
Grafarsjóður	kr.	143.021.912
Bálstofan í Fossvogi	kr.	26.234.789
Samtals framlag 2013	kr.	924.900.000

Framlag ríkisins árið 2012 var brúttó kr. 888.000.000. Samningurinn milli ríkisins og Kirkjugarðaráðs frá 2005 gerir ráð fyrir hækkun einingaverðs (umhirðugjald, greftrunargjald og bálstofa) með þeim hætti að stækkun grafarsvæða og aukinn fjöldi jarðsetninga hækka framlagið umfram verðlagsbreytingar (almenna þróun verðlags og launa). Þó að einingaverðið hafi nú verið að hækka á milli ára lækkaði það á árunum þar á undan og hefur sú skerðing ríkisins ekki verið leiðrétt og er varanleg. Þess vegna þarf að endursemjja um framlag til kirkjugarða.

Í töflunni hér fyrir neðan kemur fram hver þróun einingaverðs hefur orðið frá árinu 2008 til 2013 á móti hækkun byggingarvísitölu. Stjórn KGSÍ spyr: Hvernig á að vera hægt að veita lögbundna þjónustu eftir að slíkt misgengi hefur átt sér stað?

Þróun á hækkun framlags til kirkjugarða og hækkunar byggingarvísitölu á sama tíma.	2008	2013	2013
Einingakostnaður vegna svæða í umhirðu (kr/m ²)	543	559	2,9%
Einingarkostnaður vegna grafartöku (kr/kistugröf)	96.829	99.683	2,9%
Einingarkostnaður vegna líkbrennslu (bálstofa)	61.535	63.349	2,9%
Byggingarvísitala (424,7 stig í júní 2008 og 592,5 stig í júní 2013)	424,7	592,4	39,5%

2. Hlutverk KGSÍ við útteilingu á framlagi ríkisins til kirkjugarða - upprifjun

Tekjur kirkjugarða byggjast að verulegu leyti á framlagi ríkisins og hér að neðan er því lýst með hvaða hætti þessar tekjur rata til kirkjugarða landsins og presta sem fá greitt fyrir þjónustu við útfarir:

1. Fjármálaráðuneyti gefur KGSÍ upp endanlegt framlag ríkisins til kirkjugarðamála á komandi ári þegar sú tala liggur fyrir í fjárlögum (í desember).

2. KGSÍ lætur reikna út greftrunargjald og umhirðugjald. Greftrunargjald er ákveðið í upphafi hvers árs og fer gjaldið eftir því hvar kirkjugarðurinn er staðsettur. Á heimasíðunni www.gardur.is/2014 má finna í hvaða flokki viðkomandi kirkjugarður er og hvað hann fær fyrir grafartöku. Greftrunargjald er greitt eftir að viðkomandi kirkjugarðsstjórn eða fulltrúi hennar hefur fyllt út jarðsetningar-skýrslu á vefnum gardur.is og viðkomandi prestur hefur fyllt út dánarskýrslu. Umhirðugjald er greitt eftir stærð og staðsetningu grafarsvæða.
3. KGSÍ útbýr mánaðarlega skiptingu á fjárhæðinni, þ.e.a.s. hvað hver fær mánaðarlega á greiðsluári:
 - a) Kirkjugarðasjóður v/ prósentuframlags (8,5% greitt beint frá Fjársýslu ríkisins).
 - b) Greftrunarsjóður v/greftrana.
 - c) Umhirðugjald til kirkjugarða landsins.
 - d) Framlag til bálstofu í Fossvogi.
4. Fjársýsla ríkisins sendir framlag ríkisins inn á bankareikning KGSÍ 15. hvers mánaðar.
5. KGSÍ greiðir 15. hvers mánaðar:
 - a) **umhirðugjaldið** inn á reikninga kirkjugarða,
 - b) **greftrunargjaldið** til þeirra kirkjugarða sem senda inn jarðsetningarskýrslur á gardur.is í mánuðinum á undan og þóknun til presta fyrir þjónustu við útfarir.
 - c) inn á reikning **bálstofunnar** í Reykjavík.

Eins og áður sagði hefur einingaverðið ekki fylgt þróun kaupgjalds og verðlags á undanförunum árum og er nú svo komið að erfitt er fyrir kirkjugarða að greiða greftrunarkostnað og kostnað vegna prestsþjónustu við útfarir.

3. Aukin verkefni hjá KGSÍ – greiðsla til presta fyrir þjónustu við útfarir hófst árið 2012 og gagnvirk kortagerð fór af stað hjá KGRP í samvinnu við Kirkjugarðaráð það ár og stendur enn yfir

Frá árinu 2005 hefur KGSÍ séð um að reikna út og útteila framlagi ríkisins til kirkjugarða landsins. Fyrstu þrjú árin komu greiðslurnar frá Fjársýslu ríkisins (umhirða) og frá Kirkjugarðasjóði (greftrani) en frá 2008 hefur KGSÍ alfarið séð um þessi peningamál, þ.e.a.s. bæði útreikninga og greiðslu þess fjármagns sem ákveðið er á fjárlögum hverju sinni.

Frá ársbyrjun 2012 hefur KGSÍ enn aukið þjónustu við kirkjugarða og presta landsins með því að sjá um greiðslur til presta vegna þjónustu þeirra við útfarir. Það fyrirkomulag sem áður var við lýði var með þeim hætti að sá kirkjugarður sem grafið var í greiddi viðkomandi presti fyrir þjónustu við útfarir eftir að hann hafði sent reikning til kirkjugarðsins.

Nýja fyrirkomulagið hefur stóraukið skýrsluskil, bæði frá prestum og kirkjugörðum, og hafa allar væntingar stjórnar KGSÍ um ágæti nýja fyrirkomulagsins gengið eftir.

Í ársskýrslu KGSÍ 2012 er nánar sagt frá þessu verkefni sambandsins og má fletta skýrslunni upp á slóðinni www.kgsi.is og þar undir aðalfundir.

4. Aðalfundur 2013 var haldinn á Hótel KEA 12. maí 2013

Aðalfundur KGSÍ 2013 var haldinn á Hótel KEA á Akureyri laugardaginn 12. maí. Þátttaka var góð, 49 fundarmenn rituðu nöfn sín á nafnalista og við kvöldverðarborðið var heildartala með mökum 87.

Hluti fundarmanna á aðalfundinum á Hótel KEA (ARE).

Um kvöldið var hátíðarkvöldverður á Hótel KEA þar sem fundað var um daginn. Dansinn var ekki stiginn í þetta sinn en enginn lét sér leiðast enda samstaðan í hópnum góð. Daginn eftir hittist hópurinn í Höfðakapellu og þar kvöddust menn og héldu til síns heima.

Eftir skoðunarferð í Hof var hópnum ekið upp að bækistöðvum Kirkjugarða Akureyrar og þar voru á borðum góðar veitingar. Nýlega hefur líkhúsið verið stækkað og hagkvæmar breytingar gerðar á húsnæðinu. Gestirnir skoðuðu framkvæmdirnar og er óhætt að segja að sú aðstaða sem þar er nú fyrir hendi er sú besta hér á landi. Dagskráin var fjölbreytt og flutt voru mörg erindi.

Fundarmenn og makar fóru í skoðunarferð í Hof og fengu þar góða leiðsögn (ARE).

Heimsókn í Höfðakapellu (ARE).

5. Stjórn og formaður

Stjórn og varastjórn gáfu áfram kost á sér. Á aðalfundinum á Hótel KEA voru endurkosnir í stjórn Guðmundur Rafn Sigurðsson, framkv.stj. Kirkjugarðaráðs, Smári Sigurðsson framkvæmdastjóri Kirkjugarða Akureyrar og Þórsteinn Ragnarsson, forstjóri Kirkjugarða Reykjavíkurprófastsdæma, sem kosinn var formaður.

Í varastjórn voru endurkosin Indriði Valdimarsson frá Akranesi og Katrín Birna Viðarsdóttir frá Ásólfskála. Varamenn voru boðaðir á marga stjórnarfundum þó að ekki

væri um forföll aðalmanna að ræða. Öllu þessu fólki voru á aðalfundinum færðar bestu þakkir fyrir vel unnin störf og einnig fráfarandi skoðunarmönnum reikninga, þeim Ólafi Þ. Guðmundssyni frá Njarðvíkum og Magnúsi Sigurðssyni frá Hafnarfirði sem hættu í kirkjugarðsstjórnnum hvor á sínum stað. Í stað þeirra Ólafs og Magnúsar voru kosnir þeir Þjóðbjörn Hannesson frá Akranesi og Erlendur Geir Arnarson frá Hafnarfirði í starf skoðunarmanna reikninga.

Á milli aðalfunda voru haldnir 10 stjórnarfundir auk margra óformlegra funda í síma og á netinu. Fundirnir voru flestir haldnir í Reykjavík, einn á Akureyri og einn á Hvolsvelli. Varamenn voru með á þeim fundum þegar stærri mál voru rædd.

6. Sameining kirkjugarðastjórna – lítil áhugi sem fyrr

Ekkert gerðist á þessum vettvangi á árinu 2013. Áhugi er fyrir hendi hjá mörgum sóknarnefndum en það er eins og beðið sé eftir einhverjum leiðbeinandi reglum eða reglugerð um sameininguna. Allt hefur sinn tíma og það er skoðun stjórnar KGSÍ að „meðgöngu“ þessa máls sé nærri lokið. Vonandi verður hægt að setja inn í lagafrumvarpið ákvæði um sjálfvirka sameiningu við viss skilyrði öllum til hagsbóta.

7. Allar peningafærslur til kirkjugarða og presta á gardur.is

Í lok árs 2009 var sett upp ársyfirlit fyrir kirkjugarða á slóð tengdri gardur.is. Yfirlitið virkar með þeim hætti að þær greiðslur sem berast frá ríkinu eru færðar á tekjuliði garðanna. Á þessari slóð er hægt að sjá frá mánuði til mánaðar framlag ríkisins á hverju ári. Einnig er hægt að sjá nöfn þeirra sem jarðsettir eru í viðkomandi garð og greiðslur vegna grafartöku og til presta. Þarna er kominn vísir að bókhaldskerfi fyrir minni garða. Samskonar greiðsluyfirlit er inni á vinnusvæði presta og geta þeir flett þar upp þeim útförum sem þeir hafa verið með og hafa komið til greiðslu frá KGSÍ.

8. Frumvarp til laga um breytingar á lögum um kirkjugarða

Frumvarpið er enn óhreyft átta árum eftir að það var lagt fram í þinginu. Innanríkisráðherra, sem fer með málefni kirkjugarða, hét því að leggja frumvarpið fram á haustþinginu 2011 eða á vorþingi 2012 en af því varð ekki. Vonir eru nú bundnar við að ráðherraskipuð nefnd (sjá neðst á bls. 7) fjalli um frumvarpið og komi því áfram í gegnum þingið.

9. Bréf Kirkjugarðaráðs til Ríkisendurskoðunar og svar við því

Stjórn KGSÍ hefur rætt um það á fundum sínum að nauðsynlegt sé að fá ársreikningsformi kirkjugarðanna breytt, þ.e. að kirkjugarðar þurfi ekki að taka inn í sína ársreikninga framlagið til Kirkjugarðasjóðs. Fyrirkomulagið hefur verið með þeim hætti að kirkjugarðar þurfa að telja sér til tekna 8,5% framlagið sem þeir aldrei fá en greiðist beint til Kirkjugarðasjóðs. Þessum hugmyndum var vísað til kirkjugarðaráðs sem ræddi málið við Ríkisendurskoðun sem taldi að breya þyrfti lögum til að fara aðra leið. Áformað er að koma þessari breytingu inn í frumvarpsdrögin sem vonandi verða loks afgreidd eftir umfjöllun þeirrar nefndar sem vonandi verður skipuð innan tíðar og rætt er um í þessari skýrslu.

10. Skýrslan: Fjármál kirkjugarða – greining og tillögur

Stjórn KGSÍ hefur mörg undanfarin ár haft það vandaverk á höndum ár hvert að leggja fyrir Kirkjugarðaráð tillögu um skiptingu framlags ríkisins. Stjórnarmenn eru meðvitaðir um að þessi ábyrgð er mikil og vandasöm. Á árinu 2012 gerði stjórn KGSÍ samning við Harald L. Haraldsson hagfræðing um úttekt á fjármálum kirkjugarða í heild til að fá myndina í heild í góðan fókus og þar með auðvelda réttláta skiptingu þess fjár sem ríkið leggur fram á hverju ári. Þessi úttekt var kynnt á aðalfundinum á Akureyri í fyrra og segja má að skýrsluhöfundur hafi bæði beint augunum að innri fjármálum kirkjugarða með rannsókn á ársreikningum þeirra og framlagi ríkisins með athugun á samningi þeim sem gerður var 2005.

Í lokaorðum segir skýrsluhöfundur:

„Við vinnslu verkefnisins kom fram að ýmsir aðrir þættir hafa haft áhrif á fjárveitingar til kirkjugarða en ætlað var að skoða í upphafi, þar með taldir þættir er snúa beint að innri málum kirkjugarða. Með hliðsjón af því varð verkefnið umfangsmeira en upphaflega var ætlað og þær tillögur, sem settar eru fram í skýrslunni, taka á fleiri þáttum en samningurinn gerði ráð fyrir.

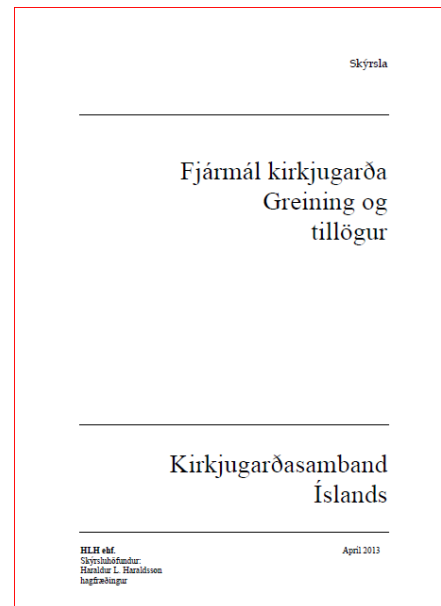
Helstu niðurstöður skýrslunnar eru m.a. að síðustu ár hafa framlög ríkisins ekki dugað til reksturs kirkjugarða. Einnig að í mörgum tilfellum er greitt fyrir þjónustu við kirkjugarða langt undir kostnaðarverði. Vonast er til að með þeim tillögum sem fram koma í skýrslunni takist

að leysa margra ára ágreining á milli forsvarsmanna Kirkjugarðasambands Íslands og fjárveitingavaldsins um rekstrarframlög til kirkjugarða“.

Ein af tillögum skýrsluhöfundar er sú að skipuð verði nefnd. Í skýrslunni segir:

„Lagt er til að skipuð verði fimm manna nefnd sem fari yfir fjárveitingar til kirkjugarða og beri fjárveitingarnar saman við raunverulegan kostnað við rekstur kirkjugarða. Nefndin skili síðan tillögum um hvernig tekist verði á við fjárhagsvanda kirkjugarða. Nefndin verði skipuð tveimur fulltrúum frá Kirkjugarðasamandi Íslands, einum frá innanríkisráðuneytinu og einum frá fjármálaráðuneytinu. Innanríkisráðuneytið og stjórn Kirkjugarðasambands Íslands tilnefni sameiginlega oddamann. Nefndin skili álit og tillögum fyrir afgreiðslu fjárlaga vegna ársins 2014“.

Innanríkisráðherra gerði tilraun til að skipa nefndina í fyrrasumar en fjármálaráðuneytið fékkst ekki til að tilnefna mann fyrr en á vordögum 2014 og hefur skipun nefndarinnar því dregist í tæpt ár. Kirkjugarðaráð og stjórn KGSÍ hafa þrýst á innanríkisráðherra að nefndin verði skipuð og er nú í maílok 2014 loks hreyfing í þá átt.

11. Legstaðaskráin gardur.is

Hin miðlæga legstaðaskrá Garður er í umsjón og eigu Kirkjugarðasambands Íslands. Eitt af meginmarkmiðunum með stofnun hennar er að skapa almenningi aðgang að upplýsingum um legstað látinna manna á Íslandi og jafnframt að veita upplýsingar um viðkomandi kirkjugarða, þ.m.t. kort, texta, myndir og teikningar. Þetta markmið hefur náðst að hluta og er heimasíðan mikið notuð, um 500 uppflettingar á dag að jafnaði. Segja má að þetta sé nýting legstaðaskrárinnar „út á við“ en nýting hennar „inn á við“ er ekki síður þýðingarmikil. Í tengslum við Garð hafa verið útbúin ýmis hliðarforrit sem stjórna hinum ýmsu verkþáttum, s.s. skráningarkerfi í líkhúsi, bókunarkerfi, verkbeidnakerfi, greiðslukerfi presta og kirkjugarða o.fl. Þessi kerfi standa öllum kirkjugörðum opin og er auðvelt fyrir kirkjugarðastjórnir að velja það sem hentugt þykir miðað við umfang starfseminnar.

Margir kirkjugarðar hafa nú þegar verið mældir inn með GPS-tækni og hafa kortin verið sett jafnóðum inn á vefinn. Áfram er unnið við að tengja þessi kort við Garð og er það gert í samvinnu við fyrirtækið Ísgraf ehf sem sérhæfir sig í kortagerð út frá loftmyndum. Kirkjugarðaráð og KGRP gerðu á árinu 2012 samning við Ísgraf ehf um frekari þróun þessarar tækni. Áformað er að þeir sem skoða kirkjugarða og legstæði í framtíðinni geti nálgast viðkomandi kirkjugarð út frá loftmynd af því landsvæði sem garðurinn er hluti af og hægt verði að smella á hvaða leiðisnúmer sem er og fá upplýsingar um hver liggur þar. Þessi samtenging eykur öryggi og auðveldar starfsfólki kirkjugarða úthlutun grafa. Gert var ráð fyrir að KGRP opnaði fyrir þessa notkun á síðasta ári en það gekk ekki eftir en vonandi verður það gert á þessu ári.

KGRP hafa tekið Garð í notkun sem framtíðarlegstaðaskrá fyrir starfsemina og einnig sem bókunartæki fyrir útfararstofur á höfuðborgarsvæðinu og skráningarkerfi í líkhúsinu í Fossvogi. Það gefur auga leið að mikill sparnaður er í því fölginn að kirkjugarðar landsins noti miðlægu skrána Garð. Sú þróunarvinna sem unnin hefur verið stendur öllum kirkjugörðum landsins til boða án endurgjalds. Þá vinnu hafa KGRP og Kirkjugarðasjóður kostað. Ljóst er að þessi útvíkkaða notkun á vefsíðunni hentar einungis stærstu görðum landsins.

12. Kirkjugarðasamband Íslands og Kirkjugarðaráð – til upprifjunar

Kirkjugarðaráð hefur yfirumsjón með kirkjugörðum landsins. Kirkjugarðaráð er jafnframt stjórn Kirkjugarðasjóðs sem er jöfnunarsjóður fyrir kirkjugarða landsins. KGSÍ tilnefnir einn stjórnarmann í Kirkjugarðaráð og hefur formaður stjórnar KGSÍ verið tilnefndur í stjórn ráðsins af KGSÍ undanfarin ár. Kirkjugarðaráð hefur gert samkomulag við stjórn KGSÍ til nokkurra ára um ýmislegt sem lýtur að málefnum kirkjugarða, s.s. útteilingu á framlagi ríkisins til kirkjugarða, rekstur á gardur.is, námskeið o.fl. Síðastliðið ár var gerður þjónustusamningur milli KGSÍ og Kirkjugarðaráðs sem felur í sér sex milljón króna framlag frá Kirkjugarðasjóði á ári næstu fjögur árin. Gerð er grein fyrir tölulegum rekstri samandsins í ársreikningi 2013 sem er aftan við skýrsluna.

13. Útgáfa Bautasteins - fagrits og fréttabréfs

Bautasteinn (fagritið) kom út í maí 2013 (1. tölublað 18. árgangs). Hulda G. Geirsdóttir blaðamaður hefur séð um viðtöl og greinaskrif í blaðið undanfarin ár og Sigurjón Jónasson, fyrrv. rekstrarstjóri KGRP og jafnframt heiðursfélagi í KGSÍ, hefur séð um auglýsingasölu, samskipti við prentsmiðju og útlit blaðsins ásamt ritnefndarmönnum. Blaðið flytur faglegar greinar af vettvangi kirkjugarðamála og fylgist með því sem er efst á baugi í útfara- og kirkjugarðamálum. Ekki er vafi á því að blaðið eykur hróður KGSÍ, margir hafa farið lofsamlegum orðum um blaðið og hælt smekklegu útliti þess og vönduðu efnisvali.

Auglýsingasala og sala blaðsins til stærri kirkjugarða hefur nokkurn veginn staðið undir kostnaði við útgáfuna. Á slóðinni: www.kgsi.is má sjá Bautastein frá upphafi. Blaðið kemur út í 1.400 eintökum og er dreift um allt land til presta, sveitarstjóra, sóknar-nefndarformanna, alþingismanna og fjölmargra annarra einstaklinga og fyrirtækja.

Bautasteinn, fréttabréf (1. tbl. 12. árg.) kom út í desember 2013 og hefur sömu dreifingu og fagritið. Hægt er að skoða fréttabréfin á slóðinni: www.kgsi.is Ritnefndarfundir vegna Bautasteins hafa gjarnan verið haldnir í tengslum við stjórnarfundir áður en blaðið kemur út á vorin.

14. Erlend samskipti - NFKK

Formaður og varaformaður KGSÍ stóttu ráðstefnu NFKK (Nordiska Förbundet för Kyrkogårdar och Krematorier) í Osló dagana 4. til 6. september um málefni kirkjugarða og bálstofa á Norðurlöndum. Norrænu samtökin Nordisk forbund for kirkegårder og krematorier (NFKK) = <http://www.nfkk.eu/index.html> héldu ráðstefnuna og stóð undirbúningur í tvö ár. Yfirskrift ráðstefnunar var «*Gæði, gildi og endurskipulag*». Erindi og umræður á ráðstefnunni voru túlkuð yfir á íslensku. Alls sóttu sjö Íslendingar ráðstefnuna og í för voru sex makar.

Reykjavík, 31. maí 2014,

Þorsteinn Ragnarsson,
formaður

Guðmundur Rafn Sigurðsson,
stjórnarmaður

Smári Sigurðsson
stjórnarmaður